

ISSN:1306-3111

e-Journal of New World Sciences Academy
2011, Volume: 6, Number: 4, Article Number: 1C0451

EDUCATION SCIENCES

Received: February 2010

Accepted: October 2011

Series : 1C

ISSN : 1308-7274

© 2010 www.newwsa.com

Bülent Özkan

Namık Kemal Şahbaz

Burak Tüfekçioğlu

Mersin University

ozkanbulent@gmail.com

Mersin-Turkey

**TÜRKÇE ÖĞRETMENİ ADAYLARININ 'TİYATRO VE DRAMA UYGULAMALARI DERSİ'NE
YÖNELİK GÖRÜŞLERİ ÜZERİNE BİR ARAŞTIRMA**

ÖZET

Bu araştırmanın amacı, 2006-2007 eğitim-öğretim döneminde yenilene Türkçe Eğitimi Lisans Programında yer alan *Tiyatro ve Drama Uygulamaları Dersi'nin* işlevselliğini, dersin içeriğini (konu, kapsam), derste kullanılan materyalleri ve teori-uygulama dağılımını öğretmen adaylarının görüşleri çerçevesinde değerlendirmektir. Araştırma, 2009-2010 eğitim-öğretim yılında 13 üniversitenin, Türkçe eğitimi bölümü 4. sınıfında lisans eğitimi alan 528 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir. Araştırmada veri toplama aracı olarak Özkan (2010) tarafından geliştirilen "Türkçe Öğretmeni Adaylarının Alan ve Meslek Bilgisi Derslerine Yönelik Tutumları Ölçeği" dâhilindeki "Tiyatro ve Drama Uygulamaları" bölümü değerlendirmeye alınmıştır. Araştırmadan elde edilen verilerin analizinde SPSS 17 istatistik programı kullanılmıştır. Araştırmada, Türkçe öğretmeni adaylarının, tiyatro ve drama uygulamaları dersini mesleki hayatlarında işlevsel buldukları, ancak dersin içerik (konu, kapsam), kullanılan materyal ve teori-uygulama dağılımı açısından birtakım yetersizlikleri barındırdığı yönünde görüşler belirttikleri sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Kelimeler: Türkçe Eğitimi, Tiyatro ve Drama Eğitimi,
Tiyatro ve Drama Uygulamaları, Alan Eğitimi,
Türkçe Eğitimi Programı

**A RESEARCH ON THE PERSPECTIVES OF PRE SERVICE TURKISH TEACHERS ABOUT
THE 'THEATRE AND DRAMA PRACTICES LESSON'**

ABSTRACT

The aim of this research is to evaluate the functionality of Play and Drama Technics Class, the context of the lecture (subject, concept), the materials used in the class and breakdown of theory-technics which take place in Turkish Education Under graduate Programme that was renewed in education period of 2006-2007 taking into consideration the opinion of teacher candidates. The research was held with the participation of 528 senior students studying Turkish Education in 13 different universities in education period of 2009-2010. In the research, "Play and Drama Technics" class was taken into evaluation within "Turkish Teacher Candidates' Behavior Scale for Content and Professional Teaching Knowledge" which was developed by Özkan (2010) as a data collection tool. SPSS 17 statistics programme was used for the analysis of data collected from the research. It was inferred from the research that Turkish teachers find play and drama technics class functional for their Professional life but it was stated that there are some shortcomings of the class such as the materials used and the breakdown of the theory-technics.

Keywords: Turkish Education, Theatre and Drama Practices Lesson,
Theatre and Drama Practices, Explication Techniques,
Field Education, Turkish Education Program

1. GİRİŞ (INTRODUCTION)

2006-2007 eğitim-öğretim döneminde yenilene tiyatro ve drama uygulamaları dersinin *Eğitim Fakültesi Öğretmen Yetiştirme Lisans Programları*'nda içeriği, "Geleneksel tiyatro kavramının Aristoteles'ten beri gelişimi. Tiyatro alanına ilişkin temel kavramlar. Canlandırma ve canlandırma teknikleri, doğaçlama çalışmaları, tiyatro diline yönelik saptamalar. Dramaturji, yorumlama ve sahneleme. Yaratıcı drama kavramının ve çalışmalarının tanıtılması. Yaratıcı drama uygulamalarından Türkçe öğretiminde yararlanma yolları. Oyunlaştırma teknikleri ve Türkçe öğretimi, oyun kavramı, oyunun psikolojik temelleri ve oyun-eğitim ilişkisi" (YÖK, 2007: 94) şeklinde açıklanmıştır.

Dersin içeriğine bağlı kalınarak Türkçe öğretmeni adaylarının yetiştirilmesinde dersin hem teorik hem de uygulamaya dönük boyutunu göz önünde bulundurmak gerekir.

Tiyatro ve drama uygulamaları dersi, YÖK'ün belirlediği içeriğin başlığında, teorik boyut bir yana bırakılırsa, eğitsel anlamda kimi kavramlara da açıklık getirmek gerekir. Bunlardan özellikle *oyun*, *tiyatro* ve *yaratıcı drama* kavramları bu dersin yapısal temellerini oluşturmaktadır.

1.1. Çocuk ve Sanat (Child and Art)

İlerleyen bilimin ürettiği teknoloji günümüz toplumunun yapısını değiştirmiştir. İnsanlar arasındaki iletişimi hızlandıran bu değişim bir yandan da insanlar arasındaki samimiyeti ve sıcaklığı ortadan kaldırmak gibi olumsuz bir işlevi de üstlenmiştir. Toplumun bütün tabakalarını etkileyen bu ortamda özellikle çocuklarımızın ruhsal gelişimini duygusal gelişimle koşut yürütmemiz gereken eğitim ortamında elimizde bir can simidi vardır: *Sanat*.

İnsanda köklü bir gereksinime cevap veren sanatın, kişiliği eğiten en önemli etkenlerden biri olduğunu akıldan çıkarmamak gerekir. "Sanat eğitiminin amacı, sanat için eğitim değil, sanatla eğitimidir." Bu durumda yapılacak ilk iş, küçük yaşlardan itibaren insanı sanat eseriyle karşı karşıya getirmek, uyuklama halindeki estetik duygusunu geliştirmektir. Bu ilk eğitim denemelerinden sonra öğrenci, sanat eserinin kendisiyle baş başa kalabilir. Bu noktada sanat eseriyle öğrencinin arasına giren engelleri birer birer kaldırmak, sanat eserinin saflığı ve özelliği içinde görmesi için ona yardım etmek gerekir.

Öğrencilere, sanat eserinin görülenlerin, okunanların, izlenenlerin bir tekrarı olmadığını, onlarla kurulan yeni bir yapı olduğu gerçeğini türlü örnekleriyle göstermek, eğitim açısından yapılacak ilk iş olmalıdır. Zira "*Gerçekçi bir eğitim ilim ve sanatın ayrılmaz işbirliğine dayanmalıdır*" (Yetkin, 1968).

Çocuk için sanatın ve sanat ürünlerinin işlevlerini benimsemiş Türkçe öğretmenleri hitap ettiği hedef kitlenin bu doğrultuda yetiştirilmesini için de uğraş verecektir.

1.2. Çocuk ve Oyun (Child and Play)

Oyunlar, çocukların hayatı öğrenmesi ve bilişsel gelişimleri açısından önemli bir işleve sahiptir. Temel ihtiyaçlarını dillendirebilen çocuklar, oyunlarla diğer bireylerin farkına varabilir ve kişilik gelişimlerini sağlayacak sosyal çevreler oluşturabilirler. Okul dönemine gelinceye kadar çocuk tarafından edinilen bilgilerde oyunların büyük payı vardır. Çocuk, oyunla yeni toplumsal rolleri taklit ederek sosyalleşir. Oyunla çocuk, bazen anne-baba gibi ailesel roller, bazen de öğretmen, doktor gibi mesleki roller üstlenir. Bu

sayede toplumun işleyişi hakkında farklı durumlar üreterek yaratıcı düşüncelerini de geliştirmiş olur. Bir grup çalışması niteliğinde oluşturulan oyunlar, bu anlamda çocuğun eğitiminde önemlidir. Oyunun içerisinde yer alan çocuk, toplumsal uyum becerileri ile birlikte bireysel iletişim becerilerini de geliştirmiş olur. Çocuk, oyunun içerisinde, gerek yer aldığı role uyarak gerekse düşüncelerini açıklamak için konuşmalar yaparak sözlü anlatım yeteneğini geliştirebileceği bir ortamla karşılaşır.

Ayrıca çocuğun sözcük dağarcığı oluşmasında en etkili faktör, arkadaş grubudur (Özbay, 2006: 141). Oyunlar, çocukların sözlü iletişim kurmalarını sağlayarak aktif sözcük dağarcıklarını geliştirir. Bununla birlikte farklı rollerde konuşmalar yaptırarak da pasif sözcük dağarcıklarını açığa çıkarır.

Çocuklar, hayatla ilgili birçok deneyimi oyunlarda rol yaparak veya arkadaş çevresinde karşılaştığı farklı durumlarla farkında olmadan öğrenebilmektedir. Çocukların gerek okul içinde gerekse okul dışında oynadıkları oyunlar, kendilerinden önceki kuşakların oynamış olduğu (Çok vd. 1997: 495) oyunlardan oluşmaktadır. Oyun, bu yönüyle aynı zamanda bir kültür aktarım aracıdır.

Piaget çocukların oyunlarını, zihinsel gelişime paralel olarak üç aşamada açıklamıştır. Çocuğun, bedenini, nesnelere ve bunların fonksiyonlarını öğrenerek tekrarlaması ile bunu oyun haline getirdiği *Alıştırıcı Oyun (0-2 yaş)*; Çevresinde yaşadığı olayları, kişileri, nesnelere ve hayvanları taklit etmeye başladığı *Sembolik Oyun (2-11 yaş)*; Oyunda artık daha mantıklı, daha sosyal ve zihninde gerçeklerin daha da kesinleşmiş olduğu *Kurallı Oyun (11 yaşından sonra)* dönemlerini yaşar (Günçe, 1973).

Hedef kitlenin zihinsel gelişim sürecine bağlı olarak ne tür oyunlardan hoşlanacağını ve bu oyunların bir eğitim aracı olarak nasıl kullanılmasını gerektiğini bilen Türkçe öğretmeni adayı, meslek yaşamında daha da başarılı olacaktır.

1.3. Çocuk ve Tiyatro (Child and Theatre)

Tiyatro ve drama uygulamaları dersinin kur tanımında yer alan bir diğer kavram tiyatrodur. Bir sahneleme sanatı olan tiyatro, metin (senaryo), oyuncu, sahne ve izleyici gibi temel öğelerden oluşan; dramatik metin, oyunculuk, sahneleme, sahne tasarımı, sahne giysisi, sahne müziği, ışıklama ve sahne tekniği gibi öğelerin uyumlu bir şekilde sunulması ile oluşan sanatsal etkinlik (Çalışlar, 1999; Gürel, vd. 2007: 143) olarak ana dili eğitiminde önemli bir işleve sahiptir.

Çocuk tiyatrosu ise, eğlendirici bir anlatım tarzı ile daha çok eğitici amaçla yazılmış oyunları kapsar ve bu oyunları çocuğun hayaline açık bir sahneleme ve oyunculuk düzeninde aktarır (Çalışlar 1995: 148). Çocukları eğlendirmek ve eğitmek için kaleme alınan çocuk oyunları çocuğa karşı koşullayıcı olmayan, çocuğun kişiliğini geliştiren, onu içten güçlendirirken sanatın ve bilimin verilerinden (Şener, 1997: 285) yararlanan unsurları barındırmalıdır.

Öte yandan bu sanatsal etkinlik, bireylere sanatsal farkındalıkla birlikte empati, eleştirel düşünce, yansıtıcı düşünce, toplum değerlerine sahip olma ve evrensel bakış açısı kazandırma gibi işlevlere sahiptir (Karakuş ve Nuhoğlu, 2007: 9). Muhsin Ertuğrul'un deyişiyle "*Çocuk tiyatrosu, yaşamın temel taşıdır. Yalnız eğlendirmez, sürülmüş topraklar gibi ruhu besleyici ortam hazırlar.*" (Baraz, 1987: 224).

1.4. Çocuk ve Yaratıcı Drama (Child and Creative Drama)

Söz konusu lisans programında yer alan ve bir eğitim-öğretim yöntemi olarak da uygulanan yaratıcı (eğitici) drama, "belli bir eğitici amaç çerçevesinde oluşturulan ve uygulanan etkinlik" (Aytaş, 2008: 11) olarak da tanımlanabilir. Yaratıcılık ise, daha önceden kurulmamış ilişkiler arasında ilişki kurabilme, böylece yeni bir düşünce şeması içinde yeni yaşantı, deneyim, fikir ve ürünler ortaya koyabilme ya da anlam evrenimizi yeniden yapılandırma, bireyler için ya da kültür için gerçekliğe uygun bir yenilik katmadır (San, 1985: 101; 1979: 187).

Yaratıcı drama ilköğretimden üniversite öğrencilerine kadar eğitimin her kademesinde uygulanabilir. Yaratıcı drama ile uygulanan etkinliklerde amaçlar, bilişsel alanın bilgi, kavrama, uygulama, çözümlenme, analiz etme basamaklarında; duyuşsal alanın, değer verme, örgütlenme; devinişsel alanın duruma uydurma basamaklarında yer alması gerekliliği ifade edilmektedir (Güleryüz, 2006: 297).

Bununla birlikte hazırlık, oyun ve doğaçlama, oluşum/değerlendirme gibi bölümleri içeren, uygulama sırasında profesyonel yönlendirme ve uygulama sonrasında da bilinçli bir değerlendirmenin gerektiği bir uygulama olan yaratıcı drama, Türkçe öğretiminde, anlayabilme, anlatabilme, etkileşim, sorumluluk, özgüven gelişimlerini sağlama amaçları bakımından da örtüşmektedir (Maden, 2010: 517).

2005-2006 eğitim-öğretim yılında yapılan bir çalışmada, yaratıcı drama dersi alan öğrencilerin, "anlayarak okumaya yönelik tutumları"nda anlamlı bir fark olduğu, yaratıcı drama çalışmalarının öğrencilerin üst düzey düşünebilme becerilerini geliştirdiği belirlenmiştir (Kırmızı 2008: 17). Ayrıca yaratıcı drama dersi etkinlikleri, bireylerin sözlü ve sözlü olmayan iletişim becerilerini geliştirici nitelikte olduğu bilinir (Üstündağ, 2000: 83; Karakaya, 2007: 121).

Bu çerçevede Türkçe Eğitimi lisans programında yer alan tiyatro ve drama uygulamaları dersinin işlevselliği, içeriği (konu, kapsam), materyal yeterliliği ve dersin teorik-uygulama dağılımında karşılaşılan sorunlar ve bu sorunların çözümü programın uygulayıcısı olan öğretmen adaylarının mesleki yetkinliklerini pekiştirmek adına önem taşımaktadır.

2. ÇALIŞMANIN ÖNEMİ (RESEARCH SIGNIFICANCE)

Bugün üniversitelerin eğitim fakültelerindeki Türkçe eğitimi bölümlerinde uygulanan lisans programında 2006-2007 eğitim öğretim yılında değişikliğe gidilmiştir. Eski programdaki adı *tiyatro ve canlandırma* olan söz konusu ders, saat/kredi sayısı aynı kalmakla birlikte birtakım içerik değişikliğiyle yeni programda *tiyatro ve drama uygulamaları* olarak yerini almıştır (Çoban, A. 2010: 961). Lisans eğitimi programında ise ders alan bilgisi kategorisinde yer alıp VII. yarıyılta uygulanmaktadır.

2006-2007 eğitim-öğretim döneminden itibaren uygulanan yeni programla ilk mezunlarını 2009-2010 eğitim-öğretim döneminde veren Türkçe Eğitimi Bölümlerinin ders içeriğinde yer alan tiyatro ve drama uygulamaları dersine yönelik öğretmen adaylarının görüşlerini yansıtan bu çalışma, söz konusu alan eğitimi derslerinin içerik düzenlemesi aşamasında bir taraf olması beklenen öğretmen adaylarının program geliştirme sürecinde görüşlerinin alınması açısından da önem taşımaktadır.

3. ÇALIŞMANIN AMACI (RESEARCH PURPOSE)

Araştırmanın amacı tiyatro ve drama uygulamaları dersinin içeriğine bağlı olarak dersin Türkçe öğretmeni adaylarının mesleki hayatlarındaki işlevselliği, içeriği (konu, kapsam), kullanılan materyallerin niteliği ve dersin teorik-uygulama dağılımına yönelik görüşlerini değerlendirmektir. Bu amaç doğrultusunda problem cümlesi, tiyatro ve drama uygulamaları lisans dersinin Türkçe öğretmeni adaylarının mesleki hayatlarındaki işlevselliği, dersin içeriği (konu-kapsam), materyal olarak yeterliliği ve dersin teorik-uygulama dağılımı üzerine görüşleri nelerdir?" olarak belirlenmiştir.

4. YÖNTEM (METHOD)

4.1. Araştırmanın Modeli (Model of Research)

Bu çalışmada nicel veri toplama araçlarından faydalanılmıştır. Veriler, genel tarama modellerinden ölçek uygulama yoluyla elde edilmiştir.

4.2. Evren ve Örneklem (Population and Sample)

Bu araştırmada *örneklemi*, 2009-2010 eğitim-öğretim yılı bahar yarıyılında, 13 üniversitede, Eğitim Fakültesi, Türkçe Eğitim Bölümü, 4. sınıfta öğrenim görmekte olan 528 öğretmen adayı oluşturmaktadır. Bu örneklem doğrultusunda, araştırmanın evreni, Türkiye'deki devlet üniversitelerinin Türkçe eğitimi bölümü 4. sınıfında öğrenim görmekte olan tüm öğrenciler olarak belirlenmiştir. Öğretmen adaylarının üniversitelere göre dağılımları Tablo 1'de belirtilmiştir.

Tablo 1. Araştırma örneklemini oluşturan öğretmen adaylarının üniversitelere göre dağılımları
(Table 1. The distribution of sampling preservice Turkish teacher in the research to their university)

ÜNİVERSİTELER	f	%
1. Abant İzzet Baysal Üniversitesi (Bolu)	32	6,06
2. On Sekiz Mart Üniversitesi (Çanakkale)	49	9,28
3. Niğde Üniversitesi (Niğde)	52	9,84
4. Mehmet Akif Üniversitesi (Burdur)	76	14,39
5. Cumhuriyet Üniversitesi (Sivas)	29	5,49
6. Çukurova Üniversitesi (Adana)	25	4,73
7. Erzincan Üniversitesi (Erzincan)	31	5,87
8. Giresun Üniversitesi (Giresun)	28	5,3
9. Kırıkkale Üniversitesi (Kırıkkale)	25	4,73
10. 7 Aralık Üniversitesi (Kilis)	36	6,82
11. Mustafa Kemal Üniversitesi (Hatay)	30	5,68
12. Sakarya Üniversitesi (Sakarya)	84	15,91
13. Yüzüncü Yıl Üniversitesi (Van)	31	5,87
Toplam	528	100,0

Tablo 1'de ölçek uygulanan öğretmen adaylarının üniversitelere göre frekans ve yüzde dağılımları incelendiğinde en yüksek yüzdeye Sakarya Üniversitesi (%15,91) ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinin (%14,39) sahip oldukları görülmektedir.

4.3. Veri Toplama Araçları (Data Collection Instruments)

Türkçe eğitiminde tiyatro ve drama uygulamaları dersinin öğretmen adaylarının mesleki hayatlarında işlevselliği, dersin içeriği (konu-kapsam), dersin materyal olarak yeterliliği ve dersin teorik ve uygulama dağılımı üzerine öğretmen adaylarının görüşlerini belirlemek amacıyla kullanılan ölçek, Özkan (2010) tarafından geliştirilen

"Türkçe Öğretmeni Adaylarının Alan ve Meslek Bilgisi Derslerine Yönelik Tutumları Ölçeği"nde yer alan, Tiyatro ve Drama Uygulamaları bölümü dâhilindeki 4 maddeden oluşmaktadır. Uygulanan ölçekte, tiyatro ve drama uygulamaları dersine yönelik şu maddeler yer almaktadır:

- Dersin mesleki hayatımda işlevsel olduğunu düşünüyorum.
- Ders içerik (konu, kapsam) olarak yeterlidir.
- Derste kullanılan materyaller (kitap, makale vb.) yeterlidir.
- Ders, teori ve uygulama süresi açısından yeterlidir.

Ele alınan bu dört maddenin yanıtlanmasında "katılıyorum-kısmen katılıyorum-katılmıyorum" şeklinde 3'lü derecelendirme yapılmıştır.

Araştırmada veri toplama aracının geçerlik ve güvenilirlik değerleri aşağıda sunulmuştur.

Ölçeğin yapı geçerliği Özkan (2010) tarafından gerçekleştirilmiş ve yapılan faktör analizi sonucu ölçeğin KMO değeri ",846" olarak belirlenmiştir. KMO değeriyle birlikte verilen Bartlett's Test Değeri ise 21777,297 olarak bulunmuştur ($p = ,000$). Ayrıca ölçeğin bütün olarak Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı ".914" olarak verilmiştir. Bu araştırma için ölçekten alınan "Tiyatro ve Drama Uygulamaları Dersi" bölümüne yönelik madde analiz değerleri Tablo 2'de sunulmuştur:

Tablo 2. Faktör ve madde analiz değerleri
(Table 2. Factor and item analysis values)

MN	OV	YD	α	özdeğer	varyans
1	0,534	0,579	,811	2,553	3,987
2	0,766	0,823			
3	0,767	0,832			
4	0,712	0,804			

(MN: Madde No; OV: Ortak Varyans; YD: Faktör Yük Değeri;
 α : Cronbach's Alpha)

Araştırmada kullanılmak üzere ölçekten alınan "Tiyatro ve Drama Uygulamaları Dersi" bölümü dâhilindeki 4 madde ile birlikte ölçeğe ait toplam varyansın %3,987'sini açıklamaktadır. Bu maddelere ait faktör ve madde analizi değerlerine bakıldığında maddelerin yük değerleri ",579" ile ",832" arasındadır. Büyüköztürk (2010)'e göre maddelere ait faktör yük değerlerinin, " .45" ya da daha yüksek çıkması faktör analizi için yeterli bir ölçüdür. Ayrıca söz konusu derslerin oluşturduğu faktöre ait Cronbach's Alpha değeri ise ,811 olarak verilmiştir. Alpha değerlerinin "0,50-0,70" arasında olmasının ölçme aracının güvenilirliği için yeterli olduğu belirtilmektedir (Şahin, 2003). Buna göre öğretmen adaylarına uygulanan 4 maddelik bu ölçeğin güvenilirliğinin yeterli düzeyde olduğu söylenebilir.

4.5. Verilerin Analizi (Analysis Of Data)

Araştırma verilerinin analizinde tanımlayıcı istatistiklerin yanı sıra, frekans ve yüzde analizlerine, tek örneklem X^2 testine ve ölçeğin geçerlilik ve güvenilirlik analizleri kapsamında, açıklayıcı faktör analizi ve Cronbach's Alpha iç tutarlılık katsayısı analizine yer verilmiştir.

5. BULGULAR VE YORUM (FINDINGS AND INTERPRETATION)

Bu bölümünde öğretmen adaylarının Türkçe eğitiminde yer alan *tiyatro ve drama uygulamaları* dersine yönelik görüşleri doğrultusunda elde edilen bulgulara ve bu bulgulara ilişkin yorumlara yer

verilmiştir. Ölçek kapsamında öğretmen adaylarına söz konusu derse yönelik dört madde yöneltilmiştir. Elde edilen bulgu ve yorumlar şu şekilde analiz edilmiştir:

Tablo 3. Türkçe öğretmeni adaylarının tiyatro ve drama uygulamaları dersinin mesleki hayatlarındaki işlevselliği, dersin içeriği, materyal yeterliliği, teori-uygulama dağılımı üzerine görüşleri
(Table 3. The perspective of pre service Turkish teachers about the theatre and drama practice lesson's functionality in their professional career, contents of lesson, material sufficiency and theory-practice distribution)

Tiyatro ve Drama Uygulamaları Dersi	Katılıyorum		Kısmen Katılıyorum		Katılmıyorum		Toplam		X ²	p
	f	%	f	%	f	%	f	%		
Dersin mesleki hayatımda işlevsel olduğunu düşünüyorum.	431	81,6	62	11,8	35	6,6	528	100	582,04	,000
Ders içerik {konu, kapsam} olarak yeterlidir.	307	58,1	112	21,3	109	20,6	528	100	152,24	,000
Derste kullanılan materyaller {kitap, makale vb.} yeterlidir.	242	45,8	146	27,7	140	26,5	528	100	39,34	,000
Ders teori ve uygulama süresi açısından yeterlidir.	298	56,4	118	22,4	112	21,2	528	100	126,36	,000

Tablo 2'den hareketle öğretmen adayları tiyatro ve drama uygulamaları dersine yönelik "Dersin mesleki hayatımda işlevsel olduğunu düşünüyorum." ifadesi yöneltilmiş, bu ifadeye %81.6 oranında (431 kişi) katıldıkları, %6.6 oranında (35 kişi) katılmadıkları, %11,8 oranında (62 kişi) kısmen katıldıkları saptanmıştır. Ayrıca yapılan tek örneklem X² testi sonucuna göre öğretmen adaylarının tercih ettikleri kategoriler arasında gözlenen fark anlamlı bulunmuştur [X²(sd=2, n=528)=582,04, p<.05]. Bu bulgular çerçevesinde, öğretmen adaylarının söz konusu dersin mesleki hayatlarında işlevsel olduğu düşüncesini taşıdıkları söylenebilir.

Öğretmen adaylarına "Ders içerik (konu, kapsam) olarak yeterlidir." ifadesi yöneltilmiş, bu ifadeye adayların %58.1 oranında (307 kişi) katıldıkları, %20.6 oranında (109 kişi) katılmadıkları, %21.3 oranında ise kısmen katıldıkları belirlenmiştir. Bunun yanı sıra yapılan tek örneklem X² testi sonucuna göre öğretmen adaylarının tercih ettikleri kategoriler arasında gözlenen farkın anlamlı düzeyde olduğu belirlenmiştir [X²(sd=2, n=528)=152,24, p<.05]. Buna göre Türkçe öğretmeni adaylarından söz konusu dersin içerik (konu, kapsam) olarak birtakım eksikliklerinin bulunduğunu düşünenlerin oranının önemli düzeyde olduğu görülmektedir.

Türkçe öğretmeni adaylarının "Derste kullanılan materyaller (kitap, makale vb.) yeterlidir." ifadesine, %45.8 (242 kişi) oranında katıldıkları, %26.5 (140 kişi) oranında katılmadıkları, %27.7 (146 kişi) oranında ise kısmen katıldıkları görülmektedir. Yapılan tek örneklem X^2 testi sonucuna göre öğretmen adaylarının tercih ettikleri kategoriler arasında gözlenen fark anlamlı bulunmuştur [$X^2(sd=2, n=528)=39,34, p<.05$]. Bu doğrultuda derste kullanılan materyallerin yeterliliğine yönelik katılmayanların ve kısmen katılanların oranının toplamda %54.2 olduğu göz önünde bulundurulursa Türkçe öğretmeni adaylarının söz konusu derste kullanılan materyaller konusunda önemli eksikliklerin olduğunu düşündükleri söylenebilir.

Son olarak, öğretmen adaylarına "Ders, teori ve uygulama süresi açısından yeterlidir." ifadesi yöneltilmiş, öğretmen adaylarının 56,4 oranında (298 kişi) katıldıkları, %21,2 oranında (112 kişi) katılmadıkları, %22,4 oranında (118 kişi) ise kısmen katıldıkları saptanmıştır. Ayrıca yapılan tek örneklem X^2 testi sonucuna göre öğretmen adaylarının tercih ettikleri kategoriler arasında gözlenen fark anlamlı bulunmuştur [$X^2(sd=2, n=528)=126,36, p<.05$]. Bu bulgular ışığında öğretmen adaylarının söz konusu dersin teorik-uygulama süresi açısından birtakım yetersizlikler barındırdığını düşündükleri görülmektedir.

6. SONUÇ VE ÖNERİLER (CONCLUSION AND SUGGESTIONS)

Araştırmada Türkçe öğretmeni adaylarının lisans programındaki tiyatro ve drama uygulamaları dersinin mesleki yaşamlarında işlevsel olduğu görüşüne büyük bir oranda katıldıkları belirlenmiştir. Ayrıca bu dersin işlevsel olduğunu düşünenlerin dağılımları anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır. Ancak bu kanıların üniversitelere ve derslerin uygulanış biçimine göre değişkenlik göstermesi olası sonuçlar arasındadır.

Türkçe öğretmen adaylarının tiyatro ve drama uygulamaları dersini içerik bakımından yeterli görmekteyizler. Bunun yanı sıra söz konusu derslerin içerik açısından yeterliliğine yönelik verilen yanıtların ise anlamlı düzeyde farklılık gösterdiği belirlenmiştir. Ancak bu dersleri içerik olarak yeterli bulan aday sayısı her ne kadar daha fazla olsa da, kısmen yeterli bulan ve yeterli bulmayan aday sayılarının toplam dağılımları derslerin yine de bir takım eksikliklerinin bulunduğu düşüncesinde olduklarını göstermektedir.

Türkçe öğretmen adaylarının, tiyatro ve drama uygulamaları dersinde kullanılan materyallerin (kitap, makale vb.) yeterliliğine yönelik görüş dağılımlarına göre, bu dersleri materyal açısından yeterli bulanların oranı diğerlerinden daha fazladır. Buna karşın, dersti materyal olarak kısmen yeterli bulan ve yeterli bulmayanların dağılımları toplamın yarısından fazlasına denk düşmesi, derste kullanılan materyallerin (kitap, makale vb.) birtakım yetersizlikler barındırdığı düşüncesi uyandırmaktadır. Bunda da dersin materyal konusundaki yetersizliği ve dersti yürüten öğretimin dersteki materyallere yönelik tutumunun etkili olduğu düşünülmektedir.

Türkçe öğretmen adayları tiyatro ve drama uygulamaları dersini teorik ve uygulama süresi açısından yeterli bulmakta ve bu derslerin teorik-uygulama dağılımları açısından yeterliliğine yönelik verilen yanıtlar anlamlı düzeyde farklılık yaratmaktadır. Ancak bu ifadeye katılan öğretmen adayları ile bu görüşe katılmayan veya kısmen katılan öğretmen adaylarının dağılımları göz önüne alındığında dersin teorik-uygulama dağılımının yetersiz olduğu söylenebilir.

Araştırmadan elde edilen sonuçlardan hareketle tiyatro ve drama uygulamaları ders içeriklerinin (konu, kapsam) ve derste kullanılan

materyallerin (kitap, makale vb.) niteliği arttırılmalı ve dersin teori ve uygulama süresinin arttırılması sağlanmalıdır. Bu düzenlemeler ile Tiyatro ve Drama Uygulamaları Dersi'ne yönelik mevcut eksikliklerinin giderilerek söz konusu dersin işlevselliğinin arttırılacağı düşünülmektedir.

KAYNAKLAR (REFERANCE)

1. Aytaş, G., (2008). Türkçe Öğretiminde Tematik Yaratıcı Drama. Ankara: Akçağ Yay.
2. Baraz, T., (1987). Türk Dili II, Ankara: Açıköğretim Fakültesi Yayınları No:81.
3. Büyüköztürk, Ş., (2003) Sosyal Bilimler İçin Veri Analizi El Kitabı. Ankara: PegemA Yay.
4. Çalışlar, A., (1995). Tiyatro Ansiklopedisi. Ankara: T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları.
5. Çoban, A., (2010). Türkçe Öğretmenliği Lisans Programının Değerlendirilmesi. Turkish Studies International Periodical For the Languages, Literatures and History of Turkish and Turkic: 5(3). ss:958-976.
6. Çok, F., Artar, M., Şener, T. ve Bağlı, M.T., (1997). Kentlerde Çağdaş Çocuk Oyunları. Çocuk Kültürü. Ankara: Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.
7. Güleriyüz, H., (2006). Yaratıcı Çocuk Edebiyatı. Ankara: PegemA Yay.
8. Günçe, G., (1973). Çocukta Zihin Gelişimi-Riaget Kuramına Toplu Bakış-. Ankara: Baylan Matbaası.
9. Gürel, Z., Temizyürek, F. ve Şahbaz, N.K., (2007). Çocuk Edebiyatı. Ankara: Öncü Kitap
10. Karakaya, N., (2007). İlköğretimde Drama ve Örnek Bir Uygulama. Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi: 27, SS:103-139
11. Kırmızı, F.S., (2008). "Türkçe Öğretiminde Yaratıcı Drama Yönteminin Tutum ve Okuduğunu Anlama Stratejileri Üzerine Etkisi". Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi. (23). ss:95-109
12. Maden, S., (2010) "Türkçe Öğretiminde Drama Yönteminin Gerekliliği". Türklük Bilimi Araştırmaları Dergisi: (15) (27) ss:503-519
13. Nuhoğlu, M.M., Taş, H. ve Karakuş, E., (2007). Türkçe Öğretiminde Tiyatro ve Uygulamalar. Ankara: Maya Akademi.
14. Özbay, M., (2004). Türkçe Özel Öğretim Yöntemleri I, Ankara: Öncü Kitap.
15. Özkan, B., (2010). "Türkçe Öğretmeni Adaylarının Alan ve Meslek Bilgisi Derslerine Yönelik Görüşleri" Mersin Üniversitesi.
16. San, İ., (1985). Sanat ve Yaratıcılık Eğitimi Olarak Tiyatro, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 18 (1-2), 99-112.
17. San, İ., (1985). "Yaratıcılık, İki Düşünce Biçimi ve Çocuğun Yaratıcı Eğitimi", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 12 (1-4), 177-190.
18. Şahin, Ç., (2003). "Eğitim Fakültelerindeki Öğretmenlik Uygulaması Dersinin Öğrenme Öğretme Süreci Açısından Değerlendirilmesi". Yayınlanmamış Doktora Tezi. Erzurum: Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
19. Şener, S., (1997). Türk Çocuk Tiyatrosu Yapıtlarında Çocuk. Çocuk Kültürü. Ankara:Ankara Üniversitesi Çocuk Kültürü Araştırma ve Uygulama Merkezi Yayınları.

20. Üstündağ, T., (2000). *Yaratıcı Drama Öğretmenin Günlüğü*. Ankara:PegemA Yay.
21. Yazıcıoğlu, Y. ve Erdoğan, S., (2004). *SPSS Uygulamalı Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Detay Yayıncılık.
22. Yetkin, S.K., (1968). "Güzel Sanatların Eğitimdeki Yeri", Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi, 1 (1-4), 125-129.